

Vedlegg 1: oppsummering av intervju med FoU-sjef i NCE Seafood Cluster.

- Anbefaler oss å prøve på Salmon group, samarbeid med ca. 40 oppdrettsselskaper Salmon Group; familieeid selskap med sterke meninger og markeds mål
- Snakke med Kargel, Fisk for produsent. Foret er veldig tilknyttet bærekraft, midler som brukes eks. Soya, palmeolje.
- Lakselus største utfordring i bransjen, stress, ubehag og dødelighet til fisken
- Foret, hvor skal foret komme fra. 5 gangen er ikke realistisk, 3 gangen er mer realistisk.
- Rømming
- Miljøet, bærekraften i hav og land. (skal la avføringen av fisken i havet eller i land)
- Problemer å flytte oppdrett fra havet til land. Bærekraft handler om hvilket valg man må gjøre, hva man prioritere å bevare. Lettest å skrive oppgave med fokus på sjøbasert oppdrett.
- Samarbeid, alle i bransjen må løse problemet sammen både lus og foret. Eks. Hvis en leverandør tar seg av problemet med lus så er de ikke kvitt det problemet hvis andre selskaper har det, da vil lusen komme tilbake.
- Foret: Hvis en leverandør fikser problemet, så vil salgene vil likevel bli mindre hvis bransjen blir kritisert for å være forurensende.
- Markedet i Norge blir ikke påvirket media saker langsiktig, kan bare gi markedet en kortsiktig liten dypt.
- Dilemma for å løse problemene er hvor stor grad av budsjettet skal bli brukt til de utfordringene og til teknologi/forskning. Se på selskaper med tekniske løsninger som ikke for kostbar, eks. Snorkelen metoden framfor offshore
- Bransjen kan løse problemene pga. Mye penger i markedet
- Send Eide Henning mail, for å høre om han kan hjelpe oss med oppgaven.
- Kostnad behandling av fisk, for å fjerne lakselus påvirker ikke økonomi i at det er kostbart men også tap av kg på laksen (i at laksen vokser ikke like stor som den kunnet pga. Stress og behandling og noen dør under behandling)
- Selskapsstrategi er en ting, men siden mye av utfordringene må løses kollektiv og at alle selskapene følger strømmen til markedet så er industristrategi også viktig aspekt av å lage en strategi plan.
- Eide er ideell pga. utfordringene til prosjektene er enkelt og ikke like omfattende som prosjektene til de store selskapene
- Trendene og sosiale bølger har mye påvirkning på fiskemarkedet mtp. Vegan bølgen osv.
- Burde ha et lite fokus på digitalisering
- Prod. Kost har doblet seg siste 10 årene, anbefaler oss å se på det
- De tjener mye nå pga. Lakseprisen er så høy
- Kan knytte teknologi, innovasjoner, nye produkter og investering til bærekraftig
- Store selskaper jobber med selv, men mindre selskaper samarbeide på å løse hverandres problemer.
- Lage 3 måneders eller 3 år strategi, finne ut om det er en langsiktig plan vi skal skrive eller ikke
- Reguleringer satt av staten i fjordene

Vedlegg 2: Oppsummering av intervju med Økonomisjef og samfunnskontakt i Eide Fjordbruk AS.

- Grunnen til rød sone er utelukkende antatt påvirkning fra lakselus på villaks.
  - Rød sone i Po4, gul sone i Po3
  - Tidligere rød i Po3 og gul i Po4, tiltak har gjort Po3 gul, mangel på tiltak har gjort Po4 rød.
  - Handler ikke om hvordan man driver virksomhet, men geografisk område.
  - Er gjort mye forskning rundt her så de har mer reelle data på hyppighet av lus.
-
- Rød sone er en strategisk utfordring grunnet de ikke kan forflytte produksjonen sin til andre lokaliteter slik som store bedrifter.
  - Innenfor produksjonsområdeforskriften er det to unntaksregler for å oppnå grønn sone. 0,1 kjønnsmodne lus per laks med en medikamentell behandling eller lukket enhet som ikke slipper inn eller ut lus.
  - Må ta strategiske valg basert på de mulighetene vi har. Kan medføre store kostnader.
-
- Vil ikke være lønnsomt for Eide å flytte produksjon fra rød til gul sone (Po4 til Po3).
  - Geografien for røde soner er ikke direkte tilfeldig, men det vil ramme litt tilfeldig og uheldig.
  - Anbefaler oss å lese produksjonsområdeforskriften nøye.
  - Det er en veldig enkel konsekvens av rød sone, 6% reduksjon i kapasitet (konsesjonsvolum) med en ny vurdering etter to år. Reduksjonen fortsetter hvert andre år dersom det ikke kommer forbedringer.
-
- Problemene kan løses og dette er det som påvirker videre valg for bedriften.
  - For å løse problemene vil det best mulige scenarioet være over fire år, men tror ikke dette er reelt.
  - Ønsker at vi skal regne oss frem til det mest rasjonelle forslaget gitt situasjonen de er i.
  - For tidlig å si om en rød kontra gul sone vil merkes økonomisk ettersom reduksjon i konsesjon ikke er tredd i kraft enda.
  - mener 40 sider er for lite til å analysere situasjonen og problemene i stor nok grad.
-
- Konkurrentene vår er ikke andre oppdrettsselskaper, men andre kjøttindustrier som kylling.
  - Godt samarbeid mellom oppdrettsselskapene i Norge.
  - Medlem av fiskehelsenettverk og samarbeider med andre oppdrettsselskap i Po3 og Po4.
-
- Kan ikke komme med bedriftssensitiv informasjon.
  - Trafikklyssystemet og røde soner påvirker ikke bedriften enda.
  - Investerer hele tiden penger for å finne innovative løsninger på problemet.
  - Kan begynne å utvide produksjon igjen om tidligst 9 år.
  - Ingen påvirkninger av Korona så langt.
-
- Sterke sider ved bedriften er korte beslutningsveier, fleksible og langsiktig strategi.
  - Svake sider er mangel på lokaliteter og oppdrettsareal.

Vedlegg 3: Oppsummering av intervju med daglig leder i InnovaSea.

- Mye vanskeligere å opprettholde 0,1 lakselus i rød sone enn 0,2 i grønn sone.
- Jobber med behandling av fisken sin helse ved måling og teknologi.
- Vanskelig å si om oppnåelse av unntaksregel er økonomisk forsvarfullt, men lur teknologi som Eide bruker som ikke skaper mye kostnader er snorkelmerder.
- Milliardkostnader ved bruk av mekanisk avlusing og underkant av 20% av laksen dør under en produksjonssyklus.
- Tror lusegrensen vil øke i Norge som den har gjort i utlandet, mtp vanskelig å skulle opprettholde kravet.
- Har i samarbeid med Eide prøvd å skape luftbobler inne i snorkelmerdene slik at de ikke trenger å dra opp på nivå der lus påvirker dem.

- Vet ikke om det vil lønne seg langsiktig å investere i innovasjon for å oppnå unntaksregel, men vil bestå av kombinasjon av innovasjoner og metoder som vil løse problemet.
- Behandling av fisk er veldig dyrt og en må sulte fisken før avlusing som gjør at vekten reduseres.
- Tror det vil bli vanskelig å få tak i rensefisk etterhvert med hensyn til at det fokuseres på velferd av rensefisk også.

- Bedrifter har tapt hele overskuddet sitt grunnet behandling av lus som har gått feil og drept fisken slik at de ikke kan selge den for profitt. Må komme med bedre løsninger som ikke er risikable for inntekten.
- Dersom oppdrettsbransjen ikke finner en løsning på å fjerne luseproblemet, vil det være vanskelig med fremtidig utvikling av inntekt.

- Lusen svømmer ikke selv, men følger havstrømmene. Hvor anlegget ligger kan spille en stor rolle for hyppighet av lus.
- Eide har kjøpt seg inn i et firma som driver med målinger i havet for hvor og når oppdrett er mest effektiv og hvor lusen befinner seg.
- Ved å vite hvordan laksen vokser mest effektiv, vil slakting skje raskere og være mer lønnsom.

- Vanlig at store bedrifter kjøper inn små som ikke klarer å være lønnsom i situasjonen. Håper de store aktørene kommer med innovative løsninger som kan hjelpe de mindre virksomhetene og.
- Tror Eide vil klare seg fint ved å benytte seg av snorkelmerder, men de vil trenge flere merder og mer areal for denne løsningen.

- Tror ikke løsningen vil være å oppnå unntak, men å fjerne problemet.